

መፅሀፈ. እባብ

በ ካተሪን ሀዋርድ

ቦስቶን

ሼርማን፣ ፍሬንቾ & ኩባንያው 1912 አ.እ

ቶርጉም

በ አምሀ አስፋው

ኮሎምቢያ ሚዙሪ 12/03/99 አ.እ

የባህር ማደም ሆነ የትርጉም መብቱ የተጠበቀ ነው

**የመፅሀፍ መብት፡ 1912 አ.እ
ሼርማን፡ ፍሬንች & ኩባንያው 1912 አ.እ**

**የትርጉሙ መብት
አምሀ አስፋው 1999 አ.እ**

የእንግሊዘኛው መፅሀፍ መታሰቢያነቱ
ለ ኤምሊ ፕሬንቲስ ቶል
Emily Prentiss Toll

የትርጉሙ መታሰቢያነት

እንደ እሱ ፈጣሪ፤
እንደ እባብ አዋቂ፤
እንደ አንበጣ ተመራማሪ፤
እንደ ኤሊ ታጋሽ፤
እንደ እርግብ መሀሪ፤
እንደ ሰው ሰራተኛ፤
እንደ ሴት ርህራሄ
እንደ ሂድ-ዲ ደግሞ ቆንጆ ለሆነችው እናቴ፤
ለእማሆይ ጥሩነሽ ወልደ ማርያም፤

መቅድም

የእንግሊዘኛው መፅሀፍ መቅድምም ሆነ መግቢያ አልነበረውምና የደራሲዋን መቅድም ለመተርጎም አልቻልኩም። የትርጉሙ ግን ይኸውና።

ይህንን መፅሀፍ-እባብ (*The book of the Serpent*) ተሰኝቶ በካተሪን ሀዋርድ (*Katharine Haward*) የተፃፈ መፅሀፍ የገዛሁት ካንሳስ ሲቲ (*Kansas City, Missouri*) ከሚገኝ አንድ የአሮጌ መፃሕፍት መደብር ነበር። ስገዛው የልጆች መማርያ መስሎኝ ለልጆች እሰጠዋለሁ ብዬ አሰብኩ። እቤቴ ገብቼ ሳነበው ግን፣ አፃፃፉ ከሌሎች እጅግ የተለየ የፍልስፍና መፅሀፍ ሆኖ አገኘሁት።

አመት ሙሉ አፃፃፉን ሳደንቅ ከቆየሁ በሁዋላ የመፅሀፉ ትንሸነት ልብ ሰጠኝና ወደ አማርኛ ተረጎምኩት።

ስለደራሲዋም ሆነ በደራሲዋ የተፃፉ ሌሎች መፅሀፎች ላገኝ አልቻልኩም - ያውም አለምን ከተቀመጡበት ሳይነሱ በርቀትም ሆነ በጊዜ ዳር እስከዳር ማሰሰ በሚቻልበት ባሁኑ ዘመን።

እንዳልዋሽ፣ ይህንኑ መፅሀፍ በአስራ አምስት ዶላር እንሸጣለን የሚሉ ሶስት ሰዎች አግኝቻለሁ። ፈላጊዎች ካላችሁ፣ BOOKfinder.com የሚል የድር - አምባ ተመልከቱ።

የኔ ቅጅ የመጀመሪያው ገፅ ላይ በእጅ ፅሁፍ እንዲህ ይላል፡ *To Grace, Christmas, 1912.* ግሬስ ለተባለች ሴት ለ1912ቱ አመተ እግዚእ የገን-ና በአል የተበረከተ ስጦታ መሆኑ ነው።

እኔንም ከሩቅ አገር አምጥቶ የዚህ ውብ መፅሀፍ ወራሽ ስላደረገኝና የስጦታውንም ትርጉም ለማበላሸት ስለማልሻ፣ እንኩዋን ለብርሀነ ልደቱ አደረሳችሁ እላለሁ - ለ፲፱፻፺፪ቱ አመተ ምህረት ማለቴ ነው።

ገን-ና ገና መቼ ደረሰና? ካላችሁ፣

የእናቴ ልጅ ነኝና የወደፊቱ ይታየኛል እላችሁዋለሁ። ምናልባት የወደፊቱን ገን-ና ሳይሆን የማየው፣ ያለፈውን ገን-ና አምሳል ይሆናል ወደፊት የማራዝመው። አወን፣ እንዲያ መሆን አለበት። አለበለዚያ የወደፊቱን መመልከት ገና ላልሰሩት ሀጢአት መቀጣት ነውና መጪውን ገን-ና መመልከቱ አሁን ችግር ውስጥ ይጥለኝ ነበር።

እንግዲህ፣ የግሬስን የገን-ና ስጦታ ለናንተ ለወገኖቼ ማስተላለፌ ነውና ትወዱታላችሁ ብዬ ተስፋ አደርጋለሁ።

አምሀ አስፋው።

መግቢያ

«ፊደል እንደገና» በሚል ርዕስ፣ በመምህር ባዬ ይማምና በተማሪዎቻቸው የተፃፈ ጥናት አንብቤ ነበር። በዚህ ጥናት ላይ ስለሚጠብቁ ፊደሎች የሚከተለው ይገኝበታል።

«ስርአተ - ፅሁፊቱ ተናጠላዊና ቅንጅታዊ ፈርጅ አለው። ጥብቀትንና ሌሎችንም የድምፅ ባህሪያት በተለመደው ቅንጅታዊ አፃፃፍ ማመልከት አይቻልም። ይህ አይነቱ ችግር የሚፈታው በስርአተ-አፃፃፍ ብቻ ሳይሆን በባዬ (1984) እንደተገለፀው በስርአተ-አገባብ ነው። ለምሳሌ በሚከተሉት አረፍተ ነገሮች ውስጥ «ገና» የሚለውን ቃል አገባብ እንመልከት።

- ሀ. አቶ ካሳ ገና በግ አልገዙም
- ለ. አቶ ካሳ ለገና በግ አልገዙም

እርግጥ ገና በሚለው ቃል ውስጥ «ና» ሲጠብቅና ሲላላ ሁለት የተለያዩ ትርጉም ቢኖረውም፣ አማርኛ ተናጋሪ ለሆነ ሰው መምህር ባዬ ከላይ የጠቅሰዋቸውን አረፍተ ነገሮች ትርጉም መለየት አያስቸግረው ይሆናል። ሆኖም አሻሚ ትርጉም ያለው አረፍተ ነገር ማግኘቱ ከባድ አይደለምና ሲጠብቁና ሲላሉ የተለያዩ ትርጉም ላላቸው ቃሎች የአፃፃፍ ዘዴ ማበጀቱ ጠቃሚ ነው።

መሀምር ባዬ ይህንን ችግር ለመፍታት የተለያዩ አማራጮችን አቅርቦዋል። ከነዚህ አንዱ እንዲህ ይላል።

ሁለተኛው አማራጭ የስርአተ - ፅሁፊቱን ሁለት ፈርጆች መጠቀም ነው። ይህም ተናጠላዊ ውክልና በሚያስፈልግበት ሁኔታ ብቻ ፎኒሞችን በተናጠል እያመለከቱ፣ ይህ ሁኔታ በሌለበት ጊዜ ደግሞ በቅንጅት በማመልከት ነው። ይህ

አማራጭ ቀደም ሲል የተጠቀሱትን የኢኮኖሚና የእይታ ችግሮች በሙሉ እንዲሁም በጥብቀትና በርዝመት ምክንያት የሚከሰቱ የአሻሚነት ችግሮችን በከፊል ይፈታል። ከዚህ አንጻር ቀደም ሲል በተራ ቁጥር (4ለ) በተናጠል ምልክቶች የፃፍነውን አረፍተ ነገር በዚህ በሁለተኛው አማራጭ ብንፅፈው የሚከተለውን ይመስላል፡

ካሳ እንደ ከብደ አክካሄዱን አላውቀብበትም (የምልክት ብዛት 24)

በዚህ አይነት አፃፍ መጥበቅና መርዘም ያለባቸው ፎኒሞች ብቻ በተናጠል ምልክቶች ሲወከሉ ሌሎቹ በተለመደው ቅንጅታዊ አፃፍ ይወከላሉ።

እዚህ ላይ፣ ተናጋሪው፣ «ከበደ» ወይም «አላወቀበትም» የሚሉት ቃሎች አሻሚ ትርጉም ስለሌላቸው «በ» እና «ወ» እንደሚጠብቁ ማወቅ ይኖርበታል። አለዝያ አማርኛ ተናጋሪ አይደለምና የማጥቂያ ምልክት ቢደረግለትም ትርጉሙ አይገባውም።

መምህር ባዬ ለተለያዩ የኢትዮጵያ ቁዋንቁዋዎች የሚጠቅም ስርአተ-አፃፍ በዚህ ጥናታቸው አቅርበዋል። እኔ እዚህ ላወሳ የፈለግሁት ስለ አማርኛ ብቻ ነው። በአማርኛ፣ መጨነቅ ያለብን ሲጠብቁና ሲላሉ የተለያዩ ትርጉም ስለሚሰጡ ቃሎች ብቻ ነው።

በአማርኛ፣ የሚጠብቁ ሆሄያት በተለመደው የአፃፍ ስርአት አይታይም እንጂ ሳድሳቸውን ያስቀድማሉ። ለምሳሌ፡ «የገና በአል» የሚለውን ስናነብ፣ የምንፈጥራቸውን ድምፆች ልብ ብለን ብናዳምጣቸው፣ «ገን» ካልን በሁዋላ ነው «ና» የሚለውን ሆሄ የምናነበው። ስለዚህ መምህሩ እንዳሳዩት የሚጠብቀው «ገና» ፣ «ገንና» ተብሎ መፃፍ ይችላል። ግን ሰዎች «ን» ከ «ገ» ጋር ተጣብቆ በረጅሙ

እንደሚነበብና፡ «ን»ን አንብቦን ሳንጨርስ «ና»ን ማንበብ እንዳለብን ሳያስተውሉ፡ «ገ ን ና» ብለው እያንዳንዱን ሆሄ ይቆጥሩት ይሆናል። ስለዚህ በዚህ መጠን ውስጥ «ገንና» ብሎ በመጻፍ ፋንታ «ገን-ና» ብዩ በመጻፍ «ገን» በአንድ ትንፋሽ በረጅሙ ተነቦ «ና» ለብቻው እንደሚነበብ ለማሳየት ሞክራለሁ።

ባጠቃላይ ግን፡ የምንሰራውን ሁሉ ለራሳችን ብለን እንጅ፡ ለፈረንጆች ብለን መስራት የለብንም። ፈረንጆች አማርኛ ሲያነቡ፡ የሚጠብቀውና የሚላላውን ቢያውቁ ባያውቁ የራሳቸው ጉዳይ ነው። አንድን ነገር ማስተካከል ያለብን ለኛ ችግር ሲፈጥር ብቻ ነው። ስለዚህ ያገኘነው የሚጠብቅ ሆሄ ላይ ሁሉ ምልክት ስናደርግ መዋል የለብንም። የማጥበቂያ ምልክት የምንጠቀመው፤ ምልክት ባለማድረጋችን የቃሉ ትርጉም የሚለወጥ እንዲያውም ምልክት ባለማድረጋችን የአረፍተ ነገሩ ትርጉም የሚያሻማ ሆኖ ካገኘነው ብቻ መሆን ይኖርበታል።

አምሀ አስፋው።

ትእይነት (መድረክ)

የአለም ዳርቻ

ተናጋሪ ገፀ ባህርያት

እሱ

እባብ

ኤሊ

አንበጣ

ወፍ

ሴት

ሰው (ወንድ)

ሂድ-ዲ(Flamingo)

አሀድ

በቁዋጥኞቹ መሀል ስራውን የሚሰራበት ክፍት ቦታ ነበር።
ከፊት ነጠል ብለው የተሰለፉት ቁዋጥኞች በባህሩና በእርሱ
መሀከል እንደ ግድግዳ ቆመዋል። አገሩን የሚያስሰው
ሀይለኛ ነፋስም እሱጋ የሚደረሰው ገር-ርሞ ነበር።

ስፍራው በፀሀይ የሞቀና ፀጥታ የሰፈነበት ነበር። ኤሊና
አንበጣም ጣፋጭ የሆነ ዜማ ያዜማሉ . . . . ቀናቱ የደስታ
ሌቶቹም የእረፍት ነበሩ።

ክልኤ

ዘወትር ይሰራል። ሲሰራ፣ እሱን መመልከቱ እንደጨዋታ ነበር። ሁሉም ነገር ያስደስታል። ኤሊ ያየውን ያደንቃል። አንበጣም ጉልበቶቹን ያፋጫቸዋል - በተለይ በጣም የሚወደው ነገር ሲያጋጥመው። እሱ ትናንሽ ያፈር ክምሮችን ይቆልላል። እነርሱም ያለማቁዋረጥ ይጠይቃሉ። «ይሄኛው ክምር ምንድን ነው፣ ያኛውስ መከመሩ ለምን ይሆን?»

አንዱ ቁልል የተከመረው ከሌሎቹ ራቅ ብሎ ነበር። «ይሄኛው ለምን ተቆለለ?» ብለው ጠየቁ። እሱ ስራ ይበዛበታል። ግን አላሰችል ስላላቸው መጠየቃቸውን አላቆሙም። «አታሰቸግሩኝ» አላቸው፤ እሱ፣ «ያ ከያኒ ነው - ከያኒ ነው የምሰራበት ያንን ቁልል።»

እሱ የሚያደርገውን ሁሉ በጥንቃቄና በጉጉት ማስተዋል ጀመሩ። ሌሎች ቁልሎች ውስጥ ከጨመረው የተለየ ነገር አልጨመረበትም። ግን ከክምሩ አፈር እየቆነጠረ እያወጣ ትናንሽ ክፍት ቦታዎች ሲያበጅ አዩት። «እንዲያ መሆን አለበት - የሚሰራቸው።» አለ - አንበጣ። «ይሄ ጥሩው ዘዴ መሆን አለበት።»

እባብ በዚያ ሲያልፍ ሰማቸውና ቆመ፤ ከጭራው ላይ ቁጢጥ አለና፣ በካቡ ላይ አሻግሮ ተመለከታቸው፤ በመጨረሻም ወሬው ጣመውና ተቀላቀላቸው።

«አ!» አለ «ውግደታ(Elimination) ይባላል፤ አንድን ነገር ለመስራት ቀላሉ ዘዴ ያ ነው። መጀመሪያ መስራት ከዚያ ማቃለል። ፈጣሪ መሆንና ነገሮችን ማበጀት እስከዚህ አስቸጋሪ አይደለም። ሁሉንም አንድ አይነት አድርጎ ጀምሮ፣ ካንዱ ክምር ቆንጥሮ ሌላው ላይ መደል፤ ካንዳንዱ ክምር ብዙ ከሌላው ደግሞ ጥቂት መውሰድ። አ! ፈጣሪ

መሆን ቀላል ነው። ለምን እናንተ እራሳችሁ ለመፍጠር አትሞክሩም?»

ያን ጊዜ እሱ ከስራው ቀና ስላለ እባብን አየው። እሱም፤ «አሁን ጥፋ ከዚህ፤ ይህንን ህበረተሰባዊ አስተሳሰብክን ልሰማ አልፈልግም።» አለና አባረረው። እባብም የከያኒውን ቁልል መሀል ለመሀል ሰንጥቆት እየተጎተተ ሄደ። «አ! አ!» አለ - ኤሊ፤ «ተበላሽ እኮ፤ ነውርም አይደል እንዴ!»

ለአንድ ደቂቃ ዝም ብሎ ከቆየ በሁዋላ፤ የመገረም መልክ ታየበት። «ምን ይደረጋል!» አለ - እሱ፤ «ይሄው ነው ጠባዩ፤ እንዲህ አይነቱን ባህርይ አመስሎ መቅዳት እንኩዋን ያስቸግራል።»

ሰለስት

እሱ፣ ከቁዋጥኞቹ መሀከል ያለው ገላጣ ቦታ ላይ ይሰራል፤ ዛሬ የሚሰራው ግን አንድ ቁልል ላይ ብቻ ነበር። ነገሮችን ወደቁልሉ ይጨምራል። ስራውን ከሌላው ጊዜ ይልቅ የወደደው ይመስላል። አልፎ አልፎ በረጅሙ የእጩይታ እስትንፋስ ይተነፍሳል፤ በመጨረሻም ከአይኑ አንድ ትልቅ የእንባ ዘለላ በክምሩ መሀል ጠብ አለ።

እነሱም ጠየቁት፣ «የከያኒውን ጭቃ ስታቦካ፣ ነገሮችን ከክምሩ እያወጣህ ነበር፣ አሁን ግን ወደ ክምሩ እየከተትክ ነው። እንዲያ ማድረግህ ለምድን ነው? አሁን የምትሰራውስ ምንድን ነው?»

እርሱም አለ፣ «ከዚህ ክምር የምሰራው እናቶችን ነው።»

«ግን፣» አሉ ቀጠሉና፣ «ጥሩው የአሰራር ዘዴ ነገሮችን ከክምሩ ማውጣት ነው ብሎ እባብ ነገሮን ነበር። አንተ ግን ነገሮችን ወደክምሩ ትጨምራለህ።»

«ታዲያ፣» አለ - እሱ፣ «እባብ እናቶች የሚሰሩበትን ስርአት አያውቅ ይሆናሉ። -- ነገሮችን ከክምሩ ባለማውጣቴ ብዙም አትጨነቁ - ያን የማደርገው በሁዋላ ነው - ነገሮችን ማውጣት ስጅምር ደግሞ ከእንባዩ በስተቀር ብዙም የሚተርፍ አይኖርም።» . . . .

አርባእት

በአለቶቹ መሀከል የተለመደው የሥራ ቦታው ላይ ነበር። አሁን ግን አይሰራም። ብቻ ያስባል። ሰውን (ወንድን) ሲሰራ፣ «አሁን የሚያኮራ ነገር ሰራሁ። ለሰሜም መጠሪያ ይሆነኛል።» ብሎ አስቦ ነበር። ሰውን የመስራት ሀሳብ በልቡ የነበረ ጊዜ፣ መለማመጃ ይሆነው ዘንድ ብዙ ጠጣዎች ሰርቶ ነበር። በመጨረሻም ሰውን ሰራ። እሱም አለ፣ «አሁን ጉዋደኛ አገኘሁ። ብዙም ሳልቆይ የሥራዬ ተካፋይ አደርገዋለሁ።»

የሚያስገርመው ነገር ግን፣ አብዛኛውን ጊዜ ነገሮችን ከሰራ በሁዋላ፣ ነገሮች እሱ ከሰጣቸው ውጭ የሆኑ ጠባዮች ይኖርዋቸዋል። ተጨንቆ የሰራቸው ይበልጥ አልታዘዝ ይሉታል። እንዲህ አይነት ጠባይ ስለሚለምዱ ነገሮችን መስራት ያስቸግራል። ትንሽም ቆይቶ እንደገና ተስፋው አለመለመ። «ምናልባት» አለ - እሱ፣ «ምናልባት መከራየን ብቀጥል ጥሩ ነገር እሰራ ይሆናል።»

ኤሊና አንበጣም የደስታ መልክ ሰላዩበት እነሱም ደስ አላቸው። ጠጣዎቹም እንዲሁ ተደሰቱ። መለማመጃ ቢሆኑም ቅሉ፣ ጠጣዎቹን በመልካም አይን አያቸው - ሰው እንደሚያደርገው ሁሉ መጥፎ አይመልሱለትም፣ ስሙንም በመጥፎ አያነሱትም ነበርና።

አሁንም ስለሰው ነበር የሚያስበው። «ከኔ ይበልጥ የሚያውቅ ይመስላል። በዚህ ከቀጠለ ቦታየን ሳልለቅ አልቀርም።» ሲል ኤሊ ሰማው።

«ግን እኛ አለንልህ።» አለ - ኤሊ፣ «እኛን ወስደህ፣ ሰው የሌለበትና የማይበጠብጠበት ሌላ አለም ለምን አትጀምርም?»

«እባክህ እንደዚያ አድርግ፣ እባክህ፣» አለ አንበጣም።

ትንሽ አሰበና፣ ስራ ጀመረ። አፈር ወሰደና እንከን እንዳይኖርበት ሲል ሶስት ጊዜ በወንፊት ነፋው። ከዚያም አከታትሎ እንደገና ነፋው።

ነገሩ ኤሊንና አንበጣን አስገረማቸው። «ምን? እንዴ! ምንድን ነው የምትሰራው?» አሉ። «እንደዚህ ስትጠነቀቅ ከዚህ በፊት አላየንም።»

እሱም አለ፣ «እንጂ - ሰውን እንደ መለማመጃ እየተጠቀምኩበት ነው - ግን እንጂ - ሰውን የሚበልጥ፣ ሰውን የሚያሸንፍ ነገር እሰራለሁ - ስምዎንም ሴት እላታላሁ። ስጨርሳት ሰውን ስራ ስለምታበዛበት እኔን ከማስቸገር ይቆጠባል።» . . . .

ሀምስት

መገባታቸውን እና እሱን ለማስደሰት የሚያደርጉትን ጥረት ተመልክቶ፣ ሳይጠይቁት በፊት የሚሰራው ገንዘብ አበዳሪዎች መሆኑን ነገራቸው።

«ለምንድን ነው የምትሰራቸው?» አለ - ኤሊ።

«እውነት ለምንድነው?» አለ አንበጣም።

የተደናገረው መሰለ - በመጀመሪያ፣ «ምክንያት እንኩዋን መኖር አለበት።» አለ - እሱ፣ «እንዲያማ ካላችሁ - እናንተን ለምን ሰራሁዎችሁ?»

«አ!» አሉ፣ «መቀለድህ ነው፣ የምትሰራውን የሚያይልህ ነገር ከሌለ እንዴት መሰራት ይቻልህል - ለዚያ ነው እኛን የሰራኸን፣ አይደለም እንዴ?»

«እሱስ ነው።» አለ፣ «ነገሩ እውነት አለበት - የሚሰሩትን የሚያደንቅና የሚያሟሙሰግን ሲኖር የተሻለ መስራት ይቻላል።»

«አወን?» አሉ እነሱም፣ «የተሰሩትን ነገሮች ሁሉ እኛው እራሳችን በእጃችን እንደሰራናቸው ያህል ነው።»

አሁን ግን አፈሩን ጨርሶ አልነፋውም። እነሱም ስለዚያ አስተያየታቸውን ሰጡ። «ልክ አሳማዎቹን ስትሰራ እንዳደረግኸው» አሉ።

«ምንም አይደለም።» አለ - እሱ፣ «ነገሩ አንድ ነው - ብዙ አታውሩ፣ ትረብሹኛላችሁ። ማሰብ አለብኝ፣ አዲስ ሀሳብ ለማግኘት - በእርግጥ አዲስ ሀሳብ አለና ያን ለማግኘት መጣር አለብኝ።»

ኤሊ ወደቤቱ ገባና በሀሳብ መዋኘት ጀመረ። አንበጣም የሁዋላ እግሩ ላይ ተቀምጦና እንዲሁ በሀሳብ ተዋጠ።

እሱም በመጨረሻው መስራት ጀመረ። ትንሽ አፈር ዝቆ ያድቦለቡልና መልሶ ይከተዋል። መጨረሻቸው አሳማኝነት ይሁን አይሁን እርግጠኛ አልነበረምና፤ እነዚህ በአጋጣሚ የምስራቸው ናቸው፤ ብሎ ነገራቸው።

«ኡፍ!» አለ - ኤሊ፣ «ሀሳቡን ልደርስበት አልቻልኩም፣ - በጣም ደክሞኛል።»

«እኔም እንዳንተው ነኝ።» አለ - አንበጣ።

«መልካም!» አለ - እሱ፣ «ምናልባት ነገሩ የማስብ ውጤት ላይሆን ይችላል። አጋጣሚ ነው እንበልና ነገሩን በዚያ እንተው።»

ሰድስት

ሰልችቶታል። ኤሊና አንበጣም እንደሱ ሁሉ ሰልችቶቻቸዋል። እሱ ለረጅም ጊዜ ምንም አልሰራም፤ ያለመስራት ጠባይ እየለመደበት ነውና፤ እጅግ ጨነቃቸው፤ ሰለቻቸውም። ደስታም ጠፋ። እነሱም ደስታን እንዲያመጣላቸው ይለምኑት ይወተውቱትም ነበር። እሱ ግን እንደማይሆንለት ነገራቸው። «የሚሄድ የሚመጣ፤ የሚመላለስ ነፃ ነገር ነው።» አላቸው።

«ግን፤» አለ-እነሱም፤ «ብዙ ደስታ እናገኝ ነበር። ያኔ ለምን መጣ?»

«ስትሰራ ደስተኞች ነበርን፤ እንዘምርም ነበር፤» አለ አንበጣ።

«አወን ይገባኛል፤» አለ ኤሊም፤ «የደስታ ምንጩ ለካስ ስራና ዝማሬን ማቀላቀሉ ነበር።»

እሱን በጣም ያዝኑለት ነበርና እንዲህ አለ፤ «መጨረሻ ስለሰራኸው ነገር ብዙም አትናደድ።»

«ሆኖም» አለ እሱ፤ «እንቆቅልሽ እኮ ነው።»

«አወን እንቆቅልሽ ነው።» አለ አንበጣ።

«ያን ቀን እኮ ነው።» አለ - ኤሊ፤ «ሴትን ሰራሀትና፤ እስከ ደግሞ ሀሳብዋን ያለማቁዋረጥ መለዋወጥ ጀመረች።»

«አወን፤» አለ - እሱ፤ «እስከዋንና ሰውን ላንቲካ አድርጌ ምን እንደሚወጣቸው አያለሁ የሚል ሀሳብ ነበረኝ።»

«አወን፤ ሰርተህ ስትጨርሳት፤ ስራህ ታላቅ እውቀት እነደሆነ

ነገራችሁ፡ አንተ ደግሞ የለም እንቆቅልሽ ነው አልካት፤
እስዋም፡ «እንዴታ እንቆቅልሽ ነው እንድ፣ - ጥበብ ሁሉ
እንቆቅልሽ ነው እኮ - እንከፎ . . . » ብላ መለሰችልሁ።

ሰብአት

በአለም ጠርዝ ነበሩ፤ በቁዋጥኞቹ ላይ። ማእበል ነበር፤ እርሱም እጁን ዘረጋ፤ ከደመናውም መሀከል መብረቅ ወሰደና ይጫወትበት ጀመር። ሴትም አየችውና ልትጫወትበት ፈለገች። ትንሽ በመብረቁ ከተጫወተች በሁዋላ ፈራችውና ለሰው ሰጠችው። እሱም ተጫወተበት፤ አስገራሚና አስደሳች የሆኑ ነገሮችም አደረገበት።

እባብ እየተጥመለመለ በካቡ ላይ መጣ። መብረቁን ተመለከተና፤ «አደገኛ ነው፤ ኤሌትሪክ እኮ ነው፤ ህይወት ነው፤ ምናልባትም ሞት።» አለ።

ሰው መብረቁን ሊተወው ነበር። ሴት ግን ከትከት ብላ ሳቀችና፤ «ፈራህ እንዴ?» አለችው። ስለዚህ መጫወቱን ቀጠለ። ከዚያም አንድ ነገር ተፈጠረ። ባካባቢው የቀሩት ኤሊ፣ አንበጣ ቁዋጥኞቹ፣ ባህርና ሰማይ እንዲሁም ምድሩን ያንቀጠቀጠው ታላቅ ነፋስ ብቻ ነበሩ። እነሱም ፈሩ። እየተንፉዋቀቁ እሱን በቁዋጥኞቹ ጥግ ቀረቡት። እርሱም እጆቹን ጣለባቸው፤ ንፋሱ ረገበ፤ ፍርሀታቸውም ተወገደ።
. . . .

ሰምንት

በነጋታው ነበር - ጥዋት። ያኔ ጥዋቱ ረጅም ነበር። በቁጥጥኞቹ ላይ ፀሀይ ስላረፈች ሙቀት ነበር። አንበጣና ኤሊም ደስ አላቸው - ብቻቸውን ከእርሱ ጋር ነበሩና።

ደስታ የሰፈነበት ፀጥታ ነበር - የባህሩ ንቅናቄ የሚያንቦጫርቀው ውሀ ከአለቶቹ ጋር ሲጋጭ ከሚፈጥረው ድምፅ በስተቀር። ትናንሽ ደመናዎችም በሰማይ እያንገሩበቡ ያልፋሉ . . . . እርሱም እጁን ዘረጋና ከደመናዎቹ አንዱን ወሰዶ ወደ ወፍነት ለወጠው - እንዲበርም ለቀቀው። ወፉንም እንዲህ አለው፤ «በአለቶቹ ላይ ብረርና ሴትን ፈልጋት። አሁን አርፌያለሁና ስራ እጅምራለሁ።» እነሱም፤ ወፉ እንደሄደ በአለቶቹ ላይ እረፍት አደረጉ። ሁሉም ሰላም ነበርና ደስ አላቸው።

የፀሀይ ጨረር በአለቶቹ ላይ የፈጠራቸውን የብርሀን መስመሮች በፍቅር ጣቶቹ ዳሰሳቸው፤ ጣቶቹና ብርሀኑ የተገናኙበት ቦታም አበባዎች ፈነዱ።

እርሱም አለ፤ «እነዚህ ነገሮች ውብ ናቸው።»

እነሱም፤ «ስትሰራቸው አላየንህም።» አሉት።

«የለም እንዲያ አይደለም!» አለ - እሱ፤ «እኔ አልሰራሁባቸውም - ደስታ የወለዳቸው ናቸው - እኔም እወዳቸዋለሁ።» - ከዚያም ለፍቅር አፀፋ ከአበባዎቹ ጣፋጭ ሽታ ወጣ።

ተስከት

ምሽት ነበር፤ ወፉም ከሄደበት ተመለሰና እንዲህ አለ፤
«ሴትን አገኘሁዋት፤ - በቁዋጥኞቹ ላይ በህይወት አለች፤
ሰውም ከሰዋ ጋር ነው፤ በውሀ ላይ እየተንሳፈፈ ነበርና
አውጥታ በአለቶቹ ላይ አጋደሙችው፤ ሰውም ሞቶ ነበር።»

እነሱም በሙሉ ሴትን ለማግኘት መንገድ ጀመሩ። ወፉም
መንገድ ለመምራት ከፊት ቀድሞ በረረ። ሲያገኝዋቸውም
በረጅሙና በበርካታው ፀጉርዋ እንዲሞቀው ብላ ሰውነቱን
ሸፍኖው ነበር።

አጥብቃ አቅፋው ነበር፤ ትጠራውም ነበር። በመጨረሻም
አፉን ሳመችው። ለረጅም ጊዜ በፍቅር ስለሳመችው
ትንፋሽዋን ተነፈሰ፤ ነፍሱም ዘራ።

እርሱም አለ፤ «ህይወት ሰጥታዋለች፤ እራሱን አሳልፋ
ሰጥታለችና የሰው ሁሉ እናት ትሆናለች።»

አስርት

የፀሀይዎ ሙቀት በቁዋጥኞቹ ላይ በረታታ። «ቤቴን የሰራህልኝ ከውስጡ ተቀምጬ እንድቀዘቅዝ ብለህ ነበር፤ ታስታውሳለህ?» አለው - ኤሊ - እሱን። «በመጀመሪያ እንዳሰኘኝ እገባና እወጣ ነበር። ከዚያም ጠጣዎችን ሰራህ፤ ትንሽ ፊቴን ሳዞር እነዚያ ተንኮለኛ ጠጣዎች ቤቴን ይደብቁብኝ ጀመር። ስለዚህ ቤቴን ከገላዩ ጋር አጣበቅኸው። አየሩ አንዳንዴ በጣም ያቃጥላል። ምን አለ አንድ የሚያቀዘቅዝ ነገር ብትሰራ።»

«እኔም።» አለ - አንበጣ፤ «ፀሀይዎ ስትበረታ የሚያቀዘቅዘኝ ነገር ማግኘቴ የኔም ምኞት ነው።»

እርሱም አለ፤ «ነገ ምኞታችሁ ይፈፀማል።»

በበነጋው ቀዝቃዛ ጨፌና ሌሎችም አረንጉዎዴ ነገሮች በቁዋጥኞቹ መሀከል በቀሉ። እነርሱም ተደሰቱ። ኤሊ መዝሙሩን አዜመ፤ አንበጣም ፈነጠዘ።

«ምንድን ነው ስሙ?» ብሎ ጠየቀ - ኤሊ።

«እባክህ ስሙን ነገረኝ።» አለ - አንበጣም፤ «ሁሌም የነበረኝ ነገር ይመስለኛል።»

«ከምንድን ነው የምትሰራው?» አለና ኤሊ ጠየቀ።

«እንዳንተው ሁሉ ካፈር ነዋ።» ብሎ መለሰ - እሱ።

እባብም በእንቅልፍ ልቡ ተጉመተመተ፤ «ስጋ ሁሉ ሳር ነው።»

አስርት ወአሀድ

በቁዋጥኞቹ ላይ ሙቀት ነበር። እባብም ተኝትዋል። እሱ እየሰራ ነበርና፤ ኤሊና አንበጣ ደስ ብልዋቸው ነበር። እሱ አንዳንድ ሙከራዎች እያደረገ ነበር። ሁሉም ነገር ሰላምና ያማረ ነበር። እባብ አይኑን ከፈተና ተንጠራራ፤ አዛጋውም። ከዚያም፤ «አንድ ተረት ልነግራችሁ እችላለሁ፤ በአትክልት ስለተሞላ አንድ መናፈሻ - ስለ ዛፍ - ስለ እፀ በለስ - ስለሴትና ስለኔ - አ! እንዲሁም ስለሰው - ብቻ ሰው እንኩዋን ለታሪኩ ብዙም ዋጋ የለው።»

«ዛፍ ምንድን ነው?» አለና ጠየቀ - አንበጣ።

«ወደፊት የሚመጣ ነገር ነው።» አለ - እባብ።

«እፀ በለስ ምንድን ነው?» ብሎ ጠየቀ - ኤሊ።

«ያደግሞ የዛፉ ፍሬ ነው።» ብሎ መለሰ - እባብ።

«ግን ታሪክ እነግራችሁባለሁ ነበር ያልከን፤ ገና ያልተሰሩ ነገሮችን ይዘህ እንዴት ታሪክ ልትነግረን ይቻላል?»

«አ!» አለ - እባብ፤ «ስለነበሩ ነገሮች ታሪክ ማውራት በእርግጥ ቀላል ነው። ገና ስለሚሆን ነገር ግን ታሪክ ፈጥሮ ማውራቱ እኔና የእኔ ታላቅ እውቀት እናስፈልጋለን።»

«ግን፤ ነበርና ይሆናልን አመሰቃቅለህብን መደናገራችን እውን አይደለምን? ወይም እውን አይሆንምን?»

«እም . . !» አለ - እባብ፤ «ነገሩ እንኩዋን እውነት በሚለው ቃል ትርጉም ነው የሚወሰነው። አንድን ነገር ማመን እውነት፤ መጠራጠር ደግሞ ሀሰት ያደርገዋልን?»

«ምነው ወዳጅ! ምነው ወዳጅ!» አለ - ኤሊ፣ «ምንድን ነው የምታወራው። ቤቴ ውስጥ ካልሆንኩ በስተቀር ማሰብ አልችልም፤ ከቤቴ ስወጣ ደግሞ ያሰብኩትን እረሳለሁ።»

«ምንኛ አስቸጋሪ ነገር ነው?» አለ - አንበጣ።

እባብም የአዋቂነት መልክ ተጎናፀፈና፣ «ከተግባራዊነት አንፃር ስንመለከተው ምናልባት እውነት ይሆናል።» አለ።

«ለምን ታሪኩን አትነግረንም?» አሉት - እነሱም።

«እነግራችሁታለሁ አላልኩም፤ ልነግራችሁ እችላለሁ እንጂ።»

እርሱ ከሰራው ቀና አለና፣ «ሀሳብን በሌሎች አእምሮ መጠንሰስ አደገኛ ነገር ነው። አሁን ይህ ሀሳብ ለዘመናት ያድጋል፣ ይንሰራፋል። ምን አይነት መሰሪ ፍጡር ነህ?» አለ።

አስርት ወክልኤ

እባብ ተረት እየነገራቸው ነበር። አወራሩ ድምፁን ከፍ አድርጎ እንደሚጸልይ አይነት ነበር። አንዳንዴ ኤሊና አንበጣ እንደሚያዳምጡት የሚያውቅም አይመስልም። ብቻ የነሱ ከዚያ መኖር ድምፁን ከፍ አድርጎ ለራሱ እንዲያወራ ምክንያት የሆነው ይመስላል።

ሶስቱም ከቁዋጥኞቹ መሀል ባለ እርከን ላይ ለብቻቸው ነበሩ። እባብ የአርቆ አሳቢነት መልኩን ተጎናፅፎታል፤ አይኖቹም የወደፊቱን የመመልከት ጠባዩን ለማንፀባረቅ ቦግ ብለዋል። ብዙውን ጊዜ ተረቱን ከመጀመሪያው አይጀምርም፤ ከመሀል ይጀምርና በሁለቱም አቅጣጫ ይጉዋዛል።

እንዲህም አለ፡ «ፍጡር ከነፃነት ይልቅ ባርነት ይመርጣል ብላችሁ አታምኑም፤ ታምናላችሁ?»

ኤሊም፡ «ባርነት ምንድን ነው?» ብሎ ጠየቀ።

«አንተ ነፃ ነህ፤ ቤትህ ግን ባርያ ነው። አንተ ደስ ያለህ ቦታ ሁሉ ትሄዳለህ፤ ቤትህ ግን አንተን ተከትሎ መሄድ አለበት።»

«ግን እኮ ቤቴን ከሰውነቴ ላላቅቀው አልችልም።»

«ልክ ነህ።» አለ - አንበጣ፡ «ስለዚህ አንተም የቤትህ ባርያ ነህ።»

«ይገርማል!» አለ - እባብ፡ «ከኤሊና ከአንበጣ አንደበትም ጥበብ ይመነጫልና።»

«ወደፊት፣ ሩቅ ከመሆኑ የተነሳ ሊያስጨንቃችሁ እንኩዋን

አይገባም - ብቻ ከብዙ ዘመን በሁዋላ ከዚህ ሰውና ከዚች ሴት ጋር የሚመሳሰሉ ብዙ ነገሮች ይኖራሉ። ሆኖም አንዱ የሌላው ፍፁም አምሳያ አይሆኑም።»

«እንዴት ጥሩ ነገር ነው።» አለ - አንበጣ።

«ብዙ ድንቅ ነገሮችን ያበጃሉ፤ ላበጁባቸውም ነገሮች ባሮች ይሆናሉ። ጊዜያዊ እውቀትንና ጥበብን፤ ሆኖም ግን ዘለአለማዊ ሞኝነትን ይጎናፀፋሉ።»

የሚወድቀው ነገሮች ሁሉ ዋጋቢስና ለረጅም ዘመናት የስቃያቸውም ምክንያት ይሆናሉ። የነገሮች ዋጋ በወርቅ ካልተመነዘረ በስተቀር አይገባቸውም።»

«ምንድነው ይህ ደግሞ?» አለ - አንበጣ።

«ምኑን ነው ምንድነው የምትለኝ?» አለ - እባብ፤ ከሰጠሙበት የወደፊት አለም ተመልሶ።

ኤሊም፣ «አሁን ያልከው ነዋ፣ ወርቅ፣ ወርቅ።» አለ።

«የሀሳቤን ቅደም ተከተል ታበሉሹብኛላችሁ። ወርቅማ ዋጋቢስ የሚሆን እሴት ነው።»

«ግን ነገሩ ሊገባን አልቻለም፤ ለምንድን ነው ከአቅማችን በላይ የሆነ ነገር የምታወራው፤ አሁንስ ይሄ ወርቅ የት ነው ያለው?»

«አሁማ ምንም የለም።» አለ - እባብ።

«ምነው ወዳጄ! ምነው ወዳጄ!» አለ - አንበጣ፤ «ምን ማለትህ ይሆን?»

የእባብ ድምፅ የደከመና የራቀ መሰለ . . . የምድር ውስጥ ስሮች ለፀሀይ ያላቸው መውደድ ነው ወርቅ የሚሆነው፤ ለጨረቃም ያላቸው ፍቅር ብር ይሆናል። አልማዝ ደግሞ የፀሀይ ጨረር የምድርን ማህፀን ጠልቆ በሚገባበት ወቅት የሚገኘው ደስፈቅታ ነው።» . . . እባብም አይኖቹን ጨፈነና በፀሀይ ሙቀት ተዘፈቀ።

ለጥቂት ጊዜ ፀጥታ ሰፈነ። . . .

«እኛስ እንኖራለን?» ብለው ጠየቁ - ኤሊና አንበጣ።

«ብዙ፣ እጅግ ብዙ የተለያዩ የእናንተ ዘሮች ይኖራሉ፤ አንዱ ከሌላው ጋር ግን አይመሳሰሉም።»

«አ! አ!! ታዲያ እርሱ ብዙ መስራት አለበታ።» አለ - አንበጣ።

እባብ በጭራው ቆመና ሰውነቱን እንደቀለበት ጠቀለለው። ከዚያም፣ «መንከባለል እንድጀምር ትንሽ ግፉኝ።» አላቸው። ገፉትና እየተንከባለለ በቆጥኞቹ መሀከል ገብቶ ከአይን ጠፋ . . .

ድርጊቱ ለጥያቄያቸው መልስ ይሆን የሚል ሀሳብ አደረባቸው፤ ገረማቸውም።

አስርት ወሰለስት

ኤሊና አንበጣ በበነጋው እባብ የነገራቸውን አንስተው ሲወያዩ ነበር።

ኤሊ፣ «እባብ ባንድ ጊዜ እንደሚሸከረከርና ወደፊት እንደሚሄድ አስተውለህ ነበር? - በእርግጥ ለጥያቄያችን መልሱ ያ ነበር።» አለ።

ፀሀይ እየሞቁ እባብን መጠበቅ ጀመሩ። - ከሩቅ በዝግታ ሲመጣ ተመለከቱትና ሊቀበሉት ሄዱ። «ትናንት የነገርከንን ታሪክ ታስታውሳለህ?» አሉት።

«አወን አስታውሳለሁ።» አለ እባብ፣ «ከአለት ላይ ሰበካዎቼ አንዱ መሆን አለበት።»

«ተረት ነው ያልክ መስሎኝ ነበር - የምን ሰበካ አመጣህ?»

«አጥማጅ እፅ» አለ - እባብ።

«አ! አሁን ደግሞ ሌላ እንቆቅልሽ ሊያመጣብን ነው።» አለ - አንበጣ፣ «እኛ የምንፈልገው በአንድ ጊዜ መሸከርከርና ወደፊት መሄድ ምን ተብሎ እንደሚጠራ ነው።»

«ዝግመተ-ለውጥ።» አለ - እባብ።

«ይሄን ስም ወድጄዋለሁ።» አለ - ኤሊ።

«አወን፣ እኛንም ወደፊት የመገስገስ ስሜት ይሰጠናል።» አለ - አንበጣ። «እባክህ ራስህን ጠቅልና እንግፋህ፣ እየተሸከረከርክ ስትጉዋዝ እንዴት ደስ ትላለህ።»

«የለም አሁን አይሆንም።» አለ - እባብ፣ «እራሴን ከመሸከርከር ማቆሙ ቀላል አልነበረምና ዛሬ ትንሽ አሞኛል።»

አስርት ወአርባእት

«ምነው አዘንክ?» አለ - ኤሊ፣ «ካይኖችህ እንባ ሲፈስ አየሁ።»

«የሙዎች ጆሮዎች የከዋክብትን ዝማሬዎች መስማት የሚያቆሙበትን፣ ጨረቃ የባለቅኔዎችን ልብ የማትቀሰቅስበትን ጊዜ እያስታወስኩ ነው ማዘኔ። ቅኔን ተከትለው ሙዚቃና ኪነትም ወደ ሌላ አለማት ይሰደዳሉና ለዚያ ነው ማልቀሱ።»

«ቅኔ ምንድን ነው?» ሲል ጠየቀ - ኤሊ።

«ቅኔማ አሁን የማወራልህ ነው፣ - የውበት እስትንፋስ ነው፣ - ባለቤቶቹም ጥንታዊ መሰረታዊ ነገሮች ናቸው።»

«በጣም ያሳዝናል።» አለ - አንበጣ፣ አይኖቹን በጉልበቱ እየጠራረገ - ኤሊም ቤቱ ውስጥ ገብቶ አለቀሰ።

«የወደፊቱን ማወቅህ ሀዘንህን ያበረታዋል።» አለው - አንበጣ።

«አወን፣ ገና ወደፊት ለምፈፅሙ ድርጊት ቅጣት ነውና።»

ጭንቅላቱን ከቤቱ ብቅ አድርጎ፣ «ቅጣት ከጥፋት በሁዋላ መምጣት ያለበት መሰለኝ።» አለ - ኤሊ።

«የለም፣ ቢቀድም ነው የሚሻለው - በሁዋላ ሀጢአትህን በንፁህ ህሊና ትሰራዋለህና።»

«ግን ሀጢአቱን በሁዋላ መፈፀም ይኖርብህል?»

«ቅጣቱን ከተቀበልኩ፣ ከተሰቃየሁ በሁዋላ፣ ሀጢአቱን ሳልፈፅም መቅረት ሞኝነት አይሆንም?»

«ሊገባን አልቻለም።» አለ - አንበጣ።

ኤሊም ወደ ቤቱ እየገባ፣ «ምናልባት፣ ሳይገባን መቅረቱ መልካም ነገር ሳይሆን አይቀርም።» አለ።

እባብ በዝግታ በድንጋዮቹ ላይ መጉዋዝ ጀመረ። አንበጣ ግን ነገሩ ሁሉ አላረካውም ነበርና ጮክ ብሎ፣ «እባክህ ኪነት ማለት ምን እንደሆነ ትነግረን?» አለው።

«አሁን መንገዴን አቁዋርጬ ልነግራችሁ አልችልም።» አለ እባብ፣ «ብዙ ጊዜ ይወስዳል። በዚያም ላይ ሊገለፅ የሚቻል ቢሆን ኖሮ ኪነትነቱ ይቀራል።»

«አ! እባክህ ትንሽ እንኩዋን ንገረን።» ብለው ኤሊና አንበጣ በአንድነት ለመኑ።

«የከያኒውንስ አፈር ለምንድን ነው መጀመሪያ የሰራው?»

«ምክንያቱ ለመብሰል ረጅም ጊዜ ስለሚወስድ ነው።»

«ሰውን ከከያኒው አፈር ሊሰራው አይችልም ነበር?» አለና ኤሊ ጠየቀ።

«እንዲያ ማድረጉ አስተዋይነት ይጎድለዋል፣ ከከያኒ አፈር ሰውን መስራት ቀላል አይደለም።»

«እንግዲያ ለምን ቆይቶ ከያኒውን ከሰው አፈር አይሰራውም ነበር?» ብሎ ጠየቀ - አንበጣ።

«ብነግርህም አይገባህም።» አለው እባብ፣ «ከተራ ሰው አፈር ከያኒ መስራቱ የሚሆን አይደለም፣ ሰውና ከያኒ ብዙም የጋራ ጠባይ የላቸውምና።»

አስርት ወሀምስት

ለብዙ ቀናት ዘነበ።

«ደስተኛ አትመስልም፣ እባክህ ስለምን እንደምታስብ ንገረን።» አለ - ኤሊ።

«አይገባችሁም።» አለ - እባብ።

አንበጣም፣ «ለምን አትሞክረንም።» አለ፣ «አንዳንድ የማይገባን ነገር ማዳመጥ ይጥማል።»

«ካለው ነገር በላይ ይዘዋልና፣ ወደፊት ስለሚሆነው ወይም እስካሁን ስላልሆነው በአይነ ልቡና የተለያዩ ተረቶችን መመልከት ይቻላል።» አለ -ኤሊ።

እባብም፣ «ይህን መስመር ተከትሎ ነው - አንድምታው የሚገባው።» አለ።

«አንድምታ! ምንድነው አንድምታ?» አለ - ኤሊ።

«አ!» አለ - እባብ፣ ራሱን በጭራው ጫፍ እየዳሰሰ፣ «የውሸት ሌላ ስሙ ነው። አንዳንድ ነገሮች እውነትነታቸው ሁሌ ውሸት መሆናቸው ብቻ ነው።»

«ምነው! ወዳጄ!» አለ - አንበጣ፣ «ይህም ከአመለካከቶቹ አንዱ ነው። ምነው ባትረብሸው፣ ምነው ብትተው ቢናገርበት።»

«የውሸትነቱ መነሻ፣ ያልታወቀውን ምጥን ከቀመሩ አልማስገባቱ ነው። ያልታወቀ ምጥን መኖሩንም አይቀበልም፣ በእርግጠኝነት ልንቀበለው የምንችለው ነገር ቢኖር ግን ያልታወቀ ምጥን መኖሩን ነው።»

«አ! ምንድን ነው? ምን ይሆን?» አሉ - አንበጣና ኤሊ ባንድነት።

«ያልታወቀው ነው።» አለ - እባብ።

«እም!» አሉ። «አይገርምምን? አሁን እንግዲህ ከዚህ ሄደን ፀሀይ እስክትወጣ እናልማለን።»

አስርት ወሰድስት

ሰውና ሴት በቁዋጥኞቹ ላይ በአንድነት ነበሩ - ራቅ ብለው በቁዋጥኞቹ ላይ። . . . . በምድር ጠርዝ ላይም ነበሩ። እነርሱም ከጠርዙ ወዲያ ማየት አማራቸው። አጥብቀው አሰቡ - ስለመጀመሪያና ስለመጨረሻ።

እባብም ከሁዋላቸው መጣና አላቸው። «ጠርዙን አልፋችሁ አትመለከቱ፤ ያዞራችሁዋል፤ የምታዩአቸው ነገሮች እንዲያ ያደረጋሉና ትወድቃላችሁ።»

«ግን፤» አለች ሴት። «ጅማሬንና ፍፃሜን ለማወቅ እጅግ ጉጉት አድሮብኛል።»

ሰውም፤ «አወን፤» አለ። «እኔም እንዲሁ። ፍፃሜ ምን ማለት ይሆን?»

እባብም፤ «አስተውሉ አላቸው።» ከዚያም ጭራውን በአፉ ጎረሰና ክብ ነገር ሆነ።

አስርት ወሰብአት

በበነጋው ነበር። ሰውና ሴት አሁንም በቁዋጥኞቹ ላይ ነበሩ።

ሴትም፣ «ወስኛለሁ፣ አያለሁ፣» አለች።

አልፎ መሄድ ከማይቻልበት እስኪደርሱ እየተንፋዎቀቁ ቁዋጥኙን ወረዱ። ሰው ቁርጭምጭሚትዋን ያዛትና ወዳታች ተመለከተች። ካየች በሁዋላም ኅትቶ ከገደሉ አፋፍ መለሳት። ሴትም ትንቀጠቀጥ ነበር፤ ያየችውንም ልትነግረው አልቻለችም። ከፍተኛ ፍርሀት በላይዋ ሰፍኖ ነበር፤ ልትናገረው የማትችለውን አይታለችና፣ የሚስጥራዊ እውቀትም ባለቤት ሆናለችና።

እባብም ከሁዋላቸው መጣ። «የወደፊቱን የመመልከት ባህርይ ካየሽው ነገር ወርሰሻልና ፍፁም ደስታን ዳግመኛ አታገኘም።» አላት። እባብም ሰውን አለው፣ «አንተስ ትመለከታለህን? ሴት ተጨማሪ መቃኛ አግኝታለች።»

ሰውም እምቢ አለና ሳይመለከት ቀረ። ከዚያም፣ ዳግመኛ አንዳቸውም እንዳያዩት በነሱና በማይታወቀው አዘቅት መሀል መጋረጃ ተጣለ።

አስርት ወሰምንት

እሱ በቁዋጥኞቹ ላይ ተቀምጥዋል ሲትም ከጎኑ ተቀምጣ ነበር። አርቃ ውሀውን ተመለከተችና በረጅሙ ተነፈሰች። ዞር ስትል፣ ሰውን በቁዋጥኞቹ ላይ ወደእስዋ ሲመጣ አየችው። በእጁም የሞተ ወፍ አንጠልጥልዋል። የታላቁ ማእበል ጊዜ ፈልጎ ያገኛቸው ወፍ ነበር። የገደለውም ሰው ነበር።

ሴትም ለምን ወፍን እንደገደለው ጠየቀችው። «በጣም ወደላይ ስለበረረ ጠራሁት። ወፍም መጣና እጄ ላይ አረፈ፤ ስለዚህ ገደልኩት።»

ሴትም ወፍን ተቀበለችውና አቅፋ አሞቀችው። በረጅሙ ፀጉርዋም ጠቀለለችው፤ ከዚያም ከማእበል እንቅስቃሴ ጋር የሚዛመድ ለስላሳ ዜማ ማዜም ጀመረች። ልዩ ስሜት በልብዋ እንደተፈጠረ ካይንዋ ይነበብ ነበር። እርሱም ይህንን አየና ወፍ ከልብዋ ላይ ተርገፍግፎ ነፍስ ይዘራ ዘንድ ዳሰሰው።

ከዚያም እርሱ እንዲህ አለ፣ «ይህ ነገር ደስታሽ ይሆናል፣ - ለዘመናት እሹሩሩ ትያለሽ፣ እሹሩሩን ስታዜሚም ፍቅር ክንፎቹን በላይሽ ይዘረጋል።»

አስርት ወተስአት

ሴት ብቻዋን በቁዋጥኞቹ መሀከል ተቀምጣለች፤ የእርግቡ ትርታ ለልብዋ ተሰማትና፤ እሹሩ ማለት ጀመረች። ሰው አደገኛ በሆነው በምድር ጠርዝ ላይ አብረው እንዲሄዱ ጠራት፤ እስከ ግን አልሄድም አለች።

እርሱም ሰውን አለው፡ «ዳግመኛ አደጋ በበዛበት የገደል አፋፍ ላይ አብራህ አትሄድም። ግን፣ ስትመለስ ትጠብቅህለች፣ ታፅናህለችም።»

በየቀኑ ፀሀይ በምትወጣበት በቁዋጥኞቹ ላይ ትዝናናለች። ከዚያም አይኖችዋ የወደፊቱን በመመልከት ባህርያቸው ይሸፈናሉ። ሲመሽ ደግሞ ልብዋን ጎጆው ያደረገውን እርግብ እሸሩ ትላለች። ኤሊና አንበጣ በእግሮችዋ ስር ይጫወታሉ። እርሱም ካለችበት መጥቶ ያነጋግራታል። ሰውም እርቆ ሄድዋል - ከገደሉ አፋፍ።

እስራ

ከቁዋጥኙ ከፍ ካለ እርከን ላይ እባብ ተጠቅሎ ይሞቃል፤ -
ፀሀይንም ያወድሳል።

«ህይወትን የምትሰጭ ፀሀይ ሆይ! ፍቅርን የሆንሽ፤
ፍቅርንም የምትፈጥሪ ፀሀይ ሆይ! የሁሉ ምንጭ የሆንሽ፤
የህይወትም ምንጭ የሆንሽ፤ ፍቅር የተመሰለብሽ፤ ሙቀትን
የምትሰጭ፤ እረፍትንም የምታድይ ፀሀይ ሆይ!»

ኤሊና አንበጣ መወደሱን አዳመጡ፤ ገባቸውም - እነርሱም
ፀሀይን ይወድቃት ነበርና።

እስራ ወአሀድ

«ግን?» አለ - ኤሊ፣ «የማናውቃቸውን ነገሮች እንዴት ልንረሳቸው እንችላለን!»

ነገሩ የተነሳው፣ እባብ ወደፊት የሚሆነውን አይቶ እጅግ ስለከፋውና፣ መደስት የምችለው ያየሁት በመርሳት ብቻ ነው በማለቱ ነበር።

«እንግዲህ?» አለ አንበጣ፣ «ደስታን ለማግኘት፣ ብቸኛው ዘዴ፣ መጀመሪያ ነገሮችን ማወቅ አስታትሎም ያወቁትን መርሳት መሆኑ ነው?»

«እንዴ!» አለ - ኤሊ፣ «ያማ ነገሮችን አስቀድሞ ካለማወቅ ጋር ልዩነት የለውም። ምንኛ ለመረዳት የሚያስችግር ነገር ነው። . . . ቤቱ ገብቼ ባስብበት ይሻለኛል።»

«እውቀቱ ደስታን ላያስገኝልን፣ ለምንድን ነው ነገሮችን ማወቅ የምንሻ፣ እንደገና ደስ እንዲለን ለምንድን ነው ያወቅነውን መርሳት ያለብን? ለመርሳት ከባድ ጥረት ሳደርግ፣ መርሳቱ ግን የበለጠ ያስቸግረኛል።» አለ - አንበጣ።

«ጉጉት ነው።» አለ - እባብ።

«እንግዲያው የችግሮች ሁሉ መንስኤ ጉጉት መሆን አለበት።» አለ - ኤሊ፣ ራሱን ከቤቱ ብቅ አድርጎ፣ «ግን እንዴት ይሆናል?»

«በእርግጥ፣ ለምን እዲያ ሆነ?» አለ - አንበጣም።

እስራ ወክልኤ

ኤሊና አንበጣ ቀጥሎ ስለሚሆነው እንዲሁም ስለነገሮች ፍፃሜ ያለማቁዋረጥ ያስባሉ።

እባብም፣ «ደጋግሜ ነግሬአችሁዋለሁ - መጀመሪያም ሆነ መጨረሻ የለም ብዩ። ምክንያቱም ነገሮች ሁሉ የሌሎች ነገሮች ዝግመተ-ለውጣዊ ውጤቶች ናቸው።»

«አ! አ!» አሉ - ኤሊና አንበጣ በአንድንት፣ «ያሁኑስ በዛ፣ መጀመሪያ እንደሌለ ልታሳምንን አትችልም፣ ምክንያቱም መጀመሪያ ከሌለ ነገሮች እንዴት ይጀመራሉ?»

«እንዘራለን እንሸከረከራለን፣ በዞርን ቁጥር ፍጥነታችን ይጨምራል፣ አዝዋዝዋራችንም ይለሰልሳል። በመጨረሻም ጠርዙ ተበልቶ ያልቃል፣ ፀሀይ ጎትታ አካልዋ እስክታደርገን ድረስ በማያቁዋርጥ ፍጥነት እንሸከረከራልን። ከፀሀይ ጋርም ለዘለአለሙ መሸከርከራችንን አናቆምም፣ - ያ ነው ፍፃሜ የሌለው አለም ማለት።» እባብ በጭራው ቆመና እንደእንዝርት በፀሀይ ብርሀን ውስጥ ሾረ።

«አ!» አለ - ኤሊና፣ «እንዴት አዞረኝ?»

«እኔም?» አለ - አንበጣ፣ «እኔንም አዞረኝ። ማዞር ማለት ምን ማለት ነው?»

«ማዞርማ ደካማን አእምሮ የሚፀናውት በሽታ ነው።» አለ - እባብ።

እስራ ወሰልሰት

ሂድ-ዲዎችን ከማለዳ ደመና አበጃቸውና እርቀው እንዲበሩ ሰደዳቸው። ከሄዱበት ሲመለሱ ፀሀይ መጥለቅያዋ ነበርና ሰማዩን አቀሉት።

እርሱ ሂድ-ዲዎችን የሀይወትን ዘር ያዘለ አፈር አሸክሞ ሰደዳቸው። ከሩቅ ስፍራ የዘሩትም አፈር የአትክልት ዘር ነበር። ፀሀይም በሙቀትዋ እኒያን የአትክልት ዘሮች ህያው አደረገቻቸው።

ከዚያም ሰው በገደሉ አፋፍ እንደምርጫው ሁሉ ሲዘዋወርና ሲፈልግ፣ ለሰላሳ ሳር የበቀለበት ስፍራ አገኘ። አገሩ ሁሉ ለእግር ለሰላሳ ለአይንም ተሰፋ ሆነ። አንዳድ ቦታ ሳሩ በጣም አደገ፣ ተንሰራፋ አናቱም ተጎመለለ። ሂድ-ዲዎቹም በሳሩ ቅርጫፎች ላይ አረፉ። ሰውም ጠየቃቸው፣ «ይህ ቦታ ምንድን ነው?»

እነሱም፣ «የመኖርያ ቦታ ይባላል።» ብለው መለሱለት።

እስራ ወአርባእት

እባብ፣ ፀሀይ በጣም የምትሞቅበትን ቦታ ከአለቶቹ መሀል መርጦ ተጠቅሎ ተኝትዋል። ራሱን ወደ ፀሀይ ቀና ሲያደርግ ሴትን ከፀሀይ ውስጥ ተኝታ አያት። በረጅሙ ተጋድማ እንቅልፍ ወስድዋታል። አልማዛዊ በሆኑ አይኖቹ እስክትነቃ ድረስ አትኩሮ ተመለከታት።

እስዋም፣ «ሀልም እያየሁ ነበር። የፀሀይ ፍጡር መሆኔን አለምኩ።» አለችና አይኖችዋን ጨፍና በረጅሙ ተነፈሰች።

እባብም፣ «ታስታውሻለሽ?» አላት፣ አሁንም ደገመና፣ «ታስታውሻለሽ?» ብሎ ጠየቃት።

«የለም አላስታውስም።» አለች፣ «ከሀልሜ በስተቀር - እንዲያም ሆኖ አንዳንዴ፣ ፀሀይን ስታወድስ፣ ፍቅርህን ለፀሀይ ስትገልፅ የሚሰበኝ ነገር አለ፤ እስከዚህ ድረስ ብቻ ነው የማስታውስ የሚመስለኝ . . . ምንድን ነው? ያሁኑ እኔነቴን ቀድሞ አልነበርኩም . . . ምን ነበር? ብቻ አንድ ነገር አለ - ከፀሀይና ካንተ ጋር የተያያዘ፣ የለም፣ የለም ማወቅ አይቻለኝም፤ የገደሉን ጠርዝ አልፎ ያየሁ ጊዜ እንደተሰማኝ ሁሉ ይዘገንነኛል።»

እባብም አለ፣ «ምንድንው ፀሀይን ሳወድስ ስትሰሚኝ የሚያንቀጠቅጥሽ? መሬት ቀዝቃዛ ሆኖብሽ ነውን? ነይ፣ ከኔ ጋር ፀሀይን አወድሽ፣ ከኔ ጋር ፀሀይን አምልኩ።»

«ታስታውሳለህ?» አለች ሴትም፣ «ያኔ የገደሉን ጠርዝ አልፎ ያየሁ ጊዜ፣ ሰው በጠንካራ እጆቹ ጥርቅም አድርጎ ይዞኝ ነበር። አሁን ሰው እዚህ የለም፣ ግን እንዴት አጥብቆ ይዞኝ እንደነበረ አስታውሳለሁ።»

«የለም።» አለች። «ፀሀይን ካንተ ጋር አላወድስም እንዲያ
ካደረግሁ ሁሉንም አስታውሳለሁ - እሸሩሩየን እያዘምኩ
ሰውን እጠብቃለሁ።»

እስራ ወሀምስት

ሰውም በቁዋጥኞቹ መሀል ሴት ወደምትጠብቅበት ቦታ ተመለሰ። ሲመጣ አየችውና ልትቀበለው ሄደች፤ ሰውም አያትና ደስ ተሰኘ።

«ስጦታ አምጥቼልሀለሁ።» አለችው - ሴት፣ ከዚያም ለብዙ ጊዜ ከልብዋ አስጠግታ አቅፋው የነበረውን እርግብ በጁ ላይ አስቀመጠችለት።

ሰውም አለ፣ «አንችን ይመስላል።»

«የለም አይደለም!» አለች - እስከ ደግሞ፣ «አንተን ነው የሚመስል።»

እርሱም፣ «ሁለታችሁንም ይመስላል።» አላቸው።

ሰውም እርግቡን መልሶ ለሴት ሰጣት፣ እጆቹን በዙሪያቸው አሳልፎ እንደቀለበት ክብ አደረገው።

«እርግቡ የኛ ነው።» አለ፣ «ነይ፣ የመኖርያ ቦታ አግኝቻለሁና ከዚያ እንሂድ።»

እስራ ወሰድስት

«አንዴ፣ "ምንም ነገር አይጠፋም" ብለህ ነበር። የኪያኒውን አፈር፣ የእናቶችን አፈር ሌሎች ብዙ የቆለላቸውን ክምሮች ታላቁ ማእበል እንዴት ጠራርጎአቸው እንደሄደ ታስታውሳለህ? መስራቱ ምን ጠቀመ - እንዲህ መጥፋቱ ላይቀር?»

«አወን?» አለ - ኤሊ፣ «መጥፋቱን በእርግጥ ጠፍትዋል፣ ግን እባክህ ሚስጥሩን ግለፅልን።»

እባብም ፈገግ አለ። ከዚያም፣ «እናንት አርቃችሁ የማታዩ - እናንት የጊዜያችሁ ፈላስፋዎች - የታላቁ ማእበል ነፋስ የወደፊት አገልጋይ እንጅ ሌላ ምንም አልነበር። ሁሉም ነገር የወደፊቱ ሎሌ ነው።» አላቸው።

«ግን እንዴት ይሆናል? - አስረዳን?» አለ - ኤሊ።

«አፈሩ በንፋሱ ሀይል ተነስቶ እየተሸከረከረ በመላው ኮከብ ይዝ-ዘራል።»

«መሬት ነው ብለኸን ነበር እኮ።»

«ኮከብ ነው - ጊዜው ሲደርስ ፀሀይ ህይወት ትሰጠዋለች።»

«ፀሀይ?» ብለው ጠየቁ። «ለምን ፀሀይ? ለምንድን ነው ፀሀይን የምታወድሱ?»

«ታዲያ ሌላ ምን ላወድሱ?» አለ - እባብ፣ «እምቡጡን ነው የማወድሱ - ያለዚያ ምንም ነገር የለምና - አስቀድሞም አልነበር ወደፊትም አይኖርምና።»

እስራ ወሰብአት

ኤሊና አንበጣ በቁዋጥኞቹ ላይ ሆነው ያወሩ ነበር። እባብንም ሲመጣ አዩት።

«መጀመሪያ አንተ ጠይቀው።» አለ -አንበጣ።

እባብ ሲቀርባቸው ኤሊ እንዲህ ሲል ጠየቀ፡ «ሁሉም ነገር የፀሀይ ነው፤ ከፀሀይ በፊትም ሆነ ከፀሀይ በሁዋላ አንዳችም ሌላ የለም፤ ብለኸኝ ነበር። ታዲያ እሱ ምንድን ነው?»

«ብዙዎች ይህንን ይጠይቃሉ።» አለ - እባብ፡ «መልሶቹም እንደ ጥያቄዎቹ የበዙ ናቸው።»

«ለምንድን ነው ያኔ የማእበሉ ጊዜ ሴት ስትጠፋ እሱ ፈልጎ ያገኛት?»

«ለምን ሌላ ሴት አልሰራም ነበር?»

እባብም ፈገግ አለ፡ «እስከሞት እንቁስራው (እንቁ ስራ Masterpiece) ናት፤ እንቁስራ አንዴ እንጅ ተደግሞ አይሰራም።»

«ከእንግዲህ ሌላ ሴት አይኖርም?»

«ሴቶች ይኖራሉ።» አለ - እባብ።

«ለምንድን ነው በእንቁቅልሽ የምታወራ? አንተን ለመረዳት እንዴት ከባድ ነው?» አለ አንበጣ የደስታ ድምፅ አሰማና፡ አከታትሎም፡ «አንተስ ምንድን ነህ?» ብሎ ጠየቀው።

እባብም በዝግታ እራሱን ከዚያ ቦታ አገለለ፤ እየሄደም ከቁዋጥኞቹ መሀል ሳቅ ሲያስተጋባ ተሰማ

ሳቁ ሲያቆም፡ «እንሂድና እሱ ሲሰራ እንመልከተው።»
ተባባሉ፡ «እንቁሰራው ሄዳለችና ብቸነት ይሰማዋል . . .
እባብ የነገረንን ሁሉ እንርሳ አለዚያ እንደሱ አዋቂ
እንሆናለን።»

«እውነህን ነው።» አለ - ኤሊ፡ «ማስታወሻችንን ከቀጠልን፤
እንደሱ ብልህ ስለምንሆን ወደፊት ለምንሰራው እንቀጣለን፤
እንሰቃያለንም። የወደፊቱን ትውስታ በመፍራት እንርሳ።»

«አወን።» አለ - አንበጣም፡ «እንዲያ ማድረግ ደስተኛ
ያደርገናልና . . . እንርሳ።»